

2026/345

13.2.2026

RÅDETS BESLUT (Gusp) 2026/345

av den 11 februari 2026

om utseende av Europeiska unionens särskilda representant för mänskliga rättigheter

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artikel 33 jämförd med artikel 31.2,

med beaktande av förslaget från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, och

av följande skäl:

- (1) Den 25 juli 2012 enades rådet om att utse en Europeiska unionens särskilda representant (*den särskilda representanten*) för mänskliga rättigheter ⁽¹⁾.
- (2) Den 23 juni 2025 antog rådet beslut (Gusp) 2025/1252 ⁽²⁾ varigenom Kajsa OLLONGREN utsågs till särskild representant för mänskliga rättigheter. Den särskilda representantens uppdrag löper ut den 28 februari 2026.
- (3) Kajsa OLLONGREN bör ges ett förnyat uppdrag som särskild representant för mänskliga rättigheter för en period på 24 månader.
- (4) Den särskilda representanten kommer att genomföra uppdraget under omständigheter som kan komma att förvärras och som kan hindra uppnåendet av de mål för unionens yttre åtgärder som anges i artikel 21 i fördraget.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Europeiska unionens särskilda representant

Kajsa OLLONGREN utses härmed till Europeiska unionens särskilda representant (*den särskilda representanten*) för mänskliga rättigheter från och med den 1 mars 2026 till och med den 29 februari 2028. Rådet får besluta att den särskilda representantens uppdrag (*uppdraget*) ska avslutas tidigare, på grundval av en bedömning av kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik (Kusp) och ett förslag från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik (*den höga representanten*).

Artikel 2

Politiska mål

Den särskilda representantens uppdrag ska grundas på unionens politiska mål avseende mänskliga rättigheter enligt fördraget om Europeiska unionen och enligt Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna samt på EU:s strategiska ram för mänskliga rättigheter och demokrati och EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati, inbegripet följande:

- a) Förbättra unionens effektivitet, närvaro och synlighet när det gäller att värna om och främja de mänskliga rättigheterna i världen och framföra ett positivt perspektiv på de mänskliga rättigheterna, särskilt genom att fördjupa unionens samarbete och politiska dialog med tredjeländer, berörda parter, företag, det civila samhället och internationella och regionala organisationer samt genom åtgärder i relevanta internationella forum.
- b) Öka unionens bidrag till förstärkt demokrati och institutionsuppbyggnad, rättsstatens principer, god samhällsstyrning, och respekten för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter i hela världen.
- c) Öka samstämmigheten i unionens åtgärder för mänskliga rättigheter och integrationen av mänskliga rättigheter i samtliga områden som omfattas av unionens yttre åtgärder.

⁽¹⁾ Rådets beslut 2012/440/Gusp av den 25 juli 2012 om utnämning av Europeiska unionens särskilda representant för mänskliga rättigheter (EUT L 200, 27.7.2012, s. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2012/440/oj>).

⁽²⁾ Rådets beslut (Gusp) 2025/1252 av den 23 juni 2025 om utseende av Europeiska unionens särskilda representant för mänskliga rättigheter (EUT L, 2025/1252, 24.6.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2025/1252/oj>).

*Artikel 3***Uppdrag**

För att uppnå de politiska mål som fastställs i artikel 2 ska uppdraget vara att

- a) bidra till genomförandet av unionens politik för mänskliga rättigheter, framför allt EU:s strategiska ram för mänskliga rättigheter och demokrati och EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati, liksom till genomförandet av unionens riktlinjer, verktyg och handlingsplaner för mänskliga rättigheter, inbegripet genom att utforma rekommendationer,
- b) bidra till genomförandet av unionens ståndpunkter, såsom de fastställs av rådet, beträffande främjande av efterlevnaden av internationell humanitär rätt,
- c) bidra till genomförandet av unionens ståndpunkter, såsom de fastställs av rådet, beträffande främjande av stöd för internationell straffrätt, särskilt rådets beslut 2011/168/Gusp ⁽³⁾ om Internationella brottmålsdomstolen,
- d) medverka till att skapa en starkare europeisk röst genom dialoger om mänskliga rättigheter med regeringar i tredjeländer och internationella och regionala organisationer samt det civila samhällets organisationer och andra berörda aktörer för att säkerställa att unionens politik för mänskliga rättigheter effektiviseras och synliggörs; leda viktiga dialoger om mänskliga rättigheter med tredjeländer,
- e) bidra till ökad samstämmighet och enhetlighet i unionens politik och åtgärder med avseende på skydd och främjande av mänskliga rättigheter, särskilt genom att bidra till utformningen av relevant unionspolitik,
- f) i samråd med medlemsstaterna bidra till ökad samstämmighet och enhetlighet i unionens ståndpunkter enligt leden b och c.

*Artikel 4***Genomförande av uppdraget**

1. Den särskilda representanten ska under ledning av den höga representanten ansvara för uppdragets genomförande.
2. Kusp ska upprätthålla en speciell förbindelse med den särskilda representanten och vara dennes främsta kontaktpunkt med rådet. Kusp ska, utan att det påverkar den höga representantens befogenheter, ge den särskilda representanten strategisk och politisk vägledning inom ramen för uppdraget.
3. Den särskilda representanten ska nära samordna sitt arbete med Europeiska utrikestjänsten (*utrikestjänsten*) och dess berörda avdelningar.

*Artikel 5***Finansiering**

1. Det finansiella referensbelopp som är avsett att täcka utgifterna i samband med uppdraget (*utgifterna*) för perioden från och med den 1 mars 2026 till och med den 29 februari 2028 ska vara 3 320 623,17 EUR.
2. Alla utgifter ska förvaltas i enlighet med de förfaranden och regler som gäller för unionens allmänna budget.
3. Förvaltningen av utgifterna ska regleras genom ett avtal mellan den särskilda representanten och kommissionen. Den särskilda representanten ska ansvara för utgifterna inför kommissionen.

⁽³⁾ Rådets beslut 2011/168/Gusp av den 21 mars 2011 om Internationella brottmålsdomstolen och om upphävande av gemensam ståndpunkt 2003/444/Gusp (EUT L 76, 22.3.2011, s. 56, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/168/oj>).

*Artikel 6***Sammansättning av den särskilda representantens stab**

1. Inom ramen för uppdraget och de ekonomiska medel som ställts till förfogande ska den särskilda representanten ansvara för inrättandet av en stab. Den särskilda representantens stab ska besitta expertis i fråga om unionens institutioner och unionens yttre åtgärder för mänskliga rättigheter samt inom specifika policyfrågor i enlighet med vad uppdraget kräver. Den särskilda representanten ska snarast informera rådet och kommissionen om sammansättningen av den särskilda representantens stab.
2. Medlemsstaterna, unionsinstitutioner och utrikestjänsten får föreslå att personal ska utstationeras för att arbeta i den särskilda representantens stab. Lönerna till sådan utstationerad personal ska betalas av den utsändande medlemsstaten, av den berörda unionsinstitutionen eller av utrikestjänsten, beroende på vad som är tillämpligt. Experter som medlemsstaterna placerar vid unionsinstitutionerna eller vid utrikestjänsten får också utstationeras för att arbeta i den särskilda representantens stab. Internationell kontraktsanställd personal ska vara medborgare i en medlemsstat.
3. All utstationerad personal ska administrativt lyda under den utsändande medlemsstaten, den berörda unionsinstitutionen eller utrikestjänsten, och ska utföra sina uppgifter och agera i uppdragets intresse.
4. Den särskilda representantens personal ska samlokaliseras inom berörda avdelningar inom utrikestjänsten för att säkerställa konsekvens och samstämmighet i deras respektive verksamheter.

*Artikel 7***Säkerheten för säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter**

Den särskilda representanten och medlemmarna av dennas stab ska följa de säkerhetsprinciper och miniminormer som fastställs i rådets beslut 2013/488/EU⁽⁴⁾.

*Artikel 8***Tillgång till information och logistiskt stöd**

1. Medlemsstaterna, kommissionen, utrikestjänsten och rådets generalsekretariat ska säkerställa att den särskilda representanten får tillgång till all relevant information.
2. Unionens delegationer och medlemsstaternas diplomatiska beskickningar ska vid behov tillhandahålla den särskilda representanten och medlemmarna av dennas stab logistiskt stöd.

*Artikel 9***Säkerhet**

I enlighet med unionens policy för säkerhet för personal som utstationeras utanför unionen i en operativ kapacitet enligt avdelning V i fördraget ska den särskilda representanten, i överensstämmelse med sitt uppdrag och på grundval av säkerhetssituationen i ansvarsområdet, vidta alla åtgärder som rimligen kan genomföras för säkerheten för all personal som lyder direkt under den särskilda representanten, särskilt genom att

- a) upprätta en specifik säkerhetsplan som grundar sig på vägledning från utrikestjänsten, inbegripet specifika fysiska, organisatoriska och förfarandemässiga säkerhetsåtgärder för hantering av en säker förflyttning av personal till och inom ansvarsområdet, och hantering av säkerhetsincidenter, och genom att inrätta en beredskapsplan och en evakueringsplan,
- b) säkerställa att all personal som är placerad utanför unionen är högriskförsäkrad i enlighet med vad som krävs mot bakgrund av förhållandena i ansvarsområdet,
- c) säkerställa att all personal som ska placeras utanför unionen, inbegripet lokalt kontraktsanställd personal, genomgår lämplig säkerhetsutbildning före eller vid ankomsten till ansvarsområdet, baserad på den riskklassificering som utrikestjänsten har tilldelat området i fråga,

⁽⁴⁾ Rådets beslut 2013/488/EU av den 23 september 2013 om säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter (EUT L 274, 15.10.2013, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2013/488/oj>).

- d) säkerställa att alla överenskomna rekommendationer som lämnas efter regelbundna säkerhetsbedömningar genomförs samt skriftligen rapportera till rådet, den höga representanten och kommissionen om genomförandet av dessa rekommendationer och om andra säkerhetsfrågor inom ramen för de regelbundna lägesrapporter och den slutliga övergripande rapport om uppdragets genomförande som avses i artikel 14.

Artikel 10

Rapportering

Den särskilda representanten ska regelbundet lämna rapporter till den höga representanten. Den särskilda representanten ska rapportera regelbundet till Kusp och vid behov till rådets arbetsgrupper, särskilt arbetsgruppen för de mänskliga rättigheterna. Regelbundna rapporter ska spridas via Coreu-nätet. Den särskilda representanten får avge rapporter till rådet (utrikes frågor). I enlighet med artikel 36 i fördraget får den särskilda representanten medverka när Europaparlamentet informeras.

Artikel 11

Tillgång till handlingar och dataskydd

1. Den särskilda representanten ska tillämpa reglerna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 ⁽⁵⁾ och de relevanta tillämpningsföreskrifter som antas av den höga representanten.
2. Den särskilda representanten ska skydda enskilda personer med avseende på behandlingen av deras personuppgifter i enlighet med reglerna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 ⁽⁶⁾ och de relevanta tillämpningsföreskrifter som antas av den höga representanten.

Artikel 12

Samordning

1. Den särskilda representanten ska bidra till enhetlighet, konsekvens och effektivitet i unionens handlande och till att säkerställa att unionens instrument och medlemsstaternas åtgärder tillämpas eller genomförs på ett konsekvent sätt för att uppnå unionens politiska mål. Den särskilda representantens verksamhet ska samordnas med medlemsstaternas och kommissionens och med andra särskilda representanters verksamhet, beroende på vad som är lämpligt. Den särskilda representanten ska regelbundet lämna information till medlemsstaternas beskickningar och till unionsdelegationer.
2. Vid besök på fältet ska den särskilda representanten upprätta nära förbindelser med berörda chefer för medlemsstaternas beskickningar och cheferna för unionens delegationer samt med chefer eller befälhavare för uppdrag och insatser inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik och med andra särskilda representanter, beroende på vad som är lämpligt. De ska göra sitt yttersta för att bistå den särskilda representanten vid genomförandet av uppdraget.
3. Den särskilda representanten ska även upprätta förbindelser med andra internationella och regionala aktörer på fältet. Den särskilda representanten ska upprätthålla regelbundna kontakter med det civila samhällets organisationer, både på högkvarternivå och på fältet.

Artikel 13

Bistånd i samband med anspråk

Den särskilda representanten och dennas stab ska lämna sitt bistånd när det gäller att bemöta anspråk och förpliktelser som härrör från uppdraget för tidigare särskilda representanter för mänskliga rättigheter, och ska för detta ändamål ge administrativt bistånd och tillgång till relevanta handlingar.

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar (EGT L 145, 31.5.2001, s. 43, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj>).

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

*Artikel 14***Översyn**

Genomförandet av detta beslut och dess överensstämmelse med andra bidrag från unionens sida ska ses över regelbundet. Den särskilda representanten ska förelägga rådet, den höga representanten och kommissionen regelbundna lägesrapporter och en slutlig övergripande rapport om uppdragets genomförande senast den 30 november varje år som uppdraget pågår.

*Artikel 15***Ikraftträdande**

Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas.

Utfärdat i Bryssel den 11 februari 2026.

På rådets vägnar

K. KALLAS

Ordförande